

ความผิดต่อชีวิตที่เป็น “ความผิดที่เป็นบทเบา”

อโนมา ทองสุข*

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล**

อาจารย์ประธาน จุฬารोजน์มนตรี***

บทคัดย่อ

การวินิจฉัยความผิดต่อชีวิตที่เป็นบทเบาตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย เป็นการบัญญัติความผิดโดยถือ “เอาผลของการกระทำ” เป็นหลักในการลงโทษ เหตุนี้ทางตำรากฎหมายได้บัญญัติความผิดที่เกี่ยวกับ “ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา” ต่างกับ “ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา” ไว้ กล่าวคือ ผู้กระทำต้องมีเจตนาฆ่าที่จะทำให้อื่นถึงแก่ความตาย และเป็นเจตนาที่รุนแรงกว่าเจตนาทำร้าย โดยผลที่เกิดจากการทำร้ายนั้นไม่ว่าจะถึงแก่ความตายตามมาตรา 290 หรือเพียงได้รับอันตรายแก่กาย ตามมาตรา 295 ให้ดูตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นโดยเจตนาไม่ต้องคลุมถึง ดังนั้น แม้ผลคือการตายหรือเป็นอันตรายแก่กายจะเป็นองค์ประกอบของความผิดก็เป็นแค่เพียงเงื่อนไขทางภาวะวิสัยที่จะนำมาใช้ลงโทษผู้กระทำผิด เช่น ถ้าหากการทำร้ายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายก็ลงโทษตามมาตรา 290 หากไม่ถึงแก่ความตายก็ไม่มี ความผิดตามมาตรา 290 นี้ คงมีความผิดเพียงฐานทำร้ายร่างกายตามมาตรา 295 หรือเป็นอันตรายสาหัส ตามมาตรา 297 ซึ่งผลที่เกิดขึ้นหนักหรือเบาเป็นเงื่อนไขการลงโทษทางภาวะวิสัย ไม่ต้องอาศัยเจตนาของผู้กระทำ นอกจากนี้ผลที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นผลธรรมดาที่เกิดจากการกระทำตามหลักในมาตรา 63 เท่านั้น

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความหมายของความผิดต่อชีวิต และการลงโทษผู้กระทำความผิด และเป็นบทที่ทำให้ผู้กระทำจะต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผลตามกฎหมายอาญาของไทย โดยมีแนวความเห็นทางตำราของนักกฎหมายโดยทำการศึกษาเปรียบเทียบกับหลักระบบกฎหมายของประเทศอังกฤษ และระบบกฎหมายประเทศเยอรมนี ว่ามีลำดับองค์ประกอบของความรับผิดต่อชีวิตตามกฎหมายอาญาอย่างไร เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับหลักการวินิจฉัยความผิดต่อชีวิตตามกฎหมายอาญาของไทย

จากการศึกษาพบว่าการบัญญัติความผิดต่อชีวิตในความผิดฐานทำให้อื่นถึงแก่ความตายนี้ ตามกฎหมายอาญาของไทยมีการแบ่งแยกการกระทำความผิดต่อชีวิตไว้ชัดเจน โดยมีการพิจารณาจากองค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายใน ของลักษณะของการกระทำภายใน

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

*** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

จิตใจของผู้กระทำความผิดนั้น แต่การลงโทษนั้นจะต้องพิจารณาอีกว่าการกระทำนั้นควรได้รับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผล ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ส่วนความผิดต่อชีวิตตามกฎหมายอาญาของประเทศอังกฤษและประเทศเยอรมนีนั้น ทั้งสองประเทศมีการกำหนดลักษณะการกระทำความผิดที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ ตามกฎหมายอาญาของประเทศอังกฤษ การลงโทษผู้กระทำความผิดนี้มีการแบ่งแยกความผิดรับผิดต่อชีวิตที่เป็นความผิดอาญาของการกระทำความผิดของ Homicide เป็นความผิดที่ครอบคลุมถึงการทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย โดยแบ่งลักษณะของการกระทำความผิดฐานฆ่าคนไว้ 2 ชนิด คือ 1. ความผิด Murder 2. ความผิด Manslaughter ความผิดของ Manslaughter ไว้สองชนิดด้วยกัน คือ 2.1 ความผิดฐาน Voluntary Manslaughter 2.2 ความผิดฐาน Involuntary Manslaughter ส่วนกฎหมายอาญาเยอรมนี การฆ่าโดยเจตนาของมนุษย์อื่น ได้บัญญัติความผิดทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยเจตนาเป็น 2 ประเภท คือ 1. ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยเจตนาที่เรียกว่า Mord § 211 StGB และ 2. ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยเจตนาที่เรียกว่า “Totschlag” § 212 StGB ถือว่าเป็นการกระทำความผิดรุนแรงน้อยกว่าการกระทำความผิดของมาตรา 211 StGB ดังนั้น กฎหมายอาญาเยอรมนีจึงถือว่าการกระทำความผิดตามมาตรา 211 (StGB) เป็นบทหนักกว่าของมาตรา 212 (StGB)

ดังนั้น จากการศึกษาเปรียบเทียบ ผู้เขียนเห็นว่าการอธิบายความผิดต่อชีวิตตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยที่ในเรื่องของเจตนาฆ่าหรือเจตนาทำร้ายที่จะต้องรับโทษหนักขึ้นนั้นได้นำระบบกฎหมาย ควรจะมีบทบัญญัติหรือหลักเกณฑ์ที่แน่นอนต่อการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาให้ชัดเจน และส่วนในเรื่องแนวความคิดอื่นๆ เป็นการศึกษาเพื่อประกอบการเปรียบเทียบในความผิดต่างๆ ที่จะศึกษา และเพื่อเป็นการพัฒนากฎหมายอาญาของไทยต่อไปด้วย

1. บทนำ

การพิจารณาความผิดต่อชีวิตในความผิดฐานทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายนั้น ผู้กระทำจะต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผลหรือไม่ และการกระทำตามมาตรา 290 เป็นบทเบาของมาตรา 288 หรือไม่ จำเป็นต้องพิจารณาองค์ประกอบของความผิดทั้งภายนอกและองค์ประกอบภายในของความผิดฐานทำร้ายร่างกายนั้น ว่าความผิดฐานใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นตามมาตรา 391 ซึ่งอยู่ภาคลหุโทษ ส่วนความผิดที่กฎหมายเรียกว่า “ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย” คือ ความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ตามมาตรา 295 ความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายรับอันตรายสาหัส ตามมาตรา 297 มีองค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายในเป็นอย่างเดียวกัน กล่าวคือ ผู้กระทำต้องมีเจตนาที่จะทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย และเป็นเจตนาที่รุนแรงกว่าเจตนาทำร้าย คือ ต้องถึงขนาดร้ายแรงถึงขั้นเป็นเจตนาฆ่า ส่วนความผิดที่มีเจตนาเพียงจะทำร้ายร่างกายแต่ไม่มีเจตนาที่จะฆ่าให้ตาย แต่ผลของการทำร้ายร่างกายของผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย เช่น ฟันศีรษะเขาหนักมือไป จนกระทั่ง

กะโหลกศีรษะแตก ถึงแก่ความตาย มีความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา เป็นต้น การทำร้าย คือ เหตุ ความตายเป็นผล และความตายจะต้องเป็นผลมาจากการทำร้ายเป็นผลที่ตามธรรมดา ย่อมเกิดขึ้นได้ตามมาตรา 63 ซึ่งปัจจุบัน ยังมีปัญหาการวินิจฉัยความผิดฐานทำร้ายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 290 นี้เป็นบทที่ต้องรับโทษหนักขึ้นหรือไม่ ซึ่งนักนิติศาสตร์ให้ความเห็นในทางตำราแตกต่างกันสองฝ่าย คือ ฝ่ายแรกเห็นว่า ความผิดฐานนี้มีใช่เป็นบทที่ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้นจากความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามมาตรา 295 แต่เป็นบทที่ลงโทษเบาลงจากการทำให้คนตาย ฝ่ายที่สองเห็นว่า มาตรา 290 นี้เป็นความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนาเป็นผลที่ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้น ทำนองเดียวกับความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามมาตรา 295 และความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้รับอันตรายสาหัสตามมาตรา 297

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า การพิจารณาการกระทำความผิดตามกฎหมายอาญาของไทย ในเรื่องของการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาในความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายถึงแก่ความตายตามมาตรา 290 นี้ ผู้กระทำจะต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผล หรือตามหลักเกณฑ์ของ มาตรา 63 ที่ว่าผลของการกระทำความผิดใด ทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น ผลการกระทำนั้นต้องเป็นผลที่ตามธรรมดา ย่อมเกิดขึ้นได้ ซึ่งศาลได้ยึดหลักอันนี้ในการพิจารณาความผิดฐานทำให้คนตายโดยไม่เจตนาและประมาท ซึ่งทั้งสองประการนั้น ต่างอาศัยผลธรรมดาที่ย่อมเกิดขึ้นได้จากกระทำนั้น ๆ ตามหลักความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลเป็นเกณฑ์พิจารณา และบทลงโทษตามมาตรา 290 นี้มิใช่เป็นบทที่เบาลงจากการกระทำความผิดดังกล่าวจึงจะเป็นการกล่าวที่ถูกต้องตามหลักที่กฎหมายบัญญัติไว้ในเรื่องของความผิดต่อชีวิต ตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย

2. ความผิดต่อชีวิตในประมวลกฎหมายอาญาของไทย

ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติ “ความผิดต่อชีวิต” ไว้ในภาค 2 ลักษณะ 1 หมวด 1 ในความผิดเกี่ยวกับชีวิตไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งความผิดต่อชีวิตตามกฎหมายอาญา เป็นการบัญญัติคุ้มครองชีวิตมนุษย์และให้ความสำคัญอย่างมากกับชีวิตมนุษย์ ไม่ว่าจะกระทำด้วยวิธีในทางใด ๆ อาจเกิดได้ในหลาย ๆ วิธีที่จะเป็นการกระทำให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดตาย โดยกฎหมายจะถือเอา “ผลของการกระทำ” คือ ความตายของมนุษย์เป็นเกณฑ์ในการบัญญัติการกระทำความผิดตามกฎหมายอาญาและการระวางโทษที่สูงสุดของผู้กระทำความผิดในฐานะทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายนั่น ๆ

กฎหมายอาญา หมายถึง กฎหมายที่ว่าด้วยความผิดและโทษ ซึ่งกฎหมายอาญายังกำหนดให้บุคคลต้องรับผิดทางอาญาโดยเด็ดขาด โดยไม่คำนึงถึงเจตนาหรือประมาทของผู้กระทำ หรืออาจต้องรับผิดชอบในการกระทำของบุคคลอื่นอีกด้วย ฉะนั้นความผิดอาญา ได้แก่ การกระทำหรือการไม่กระทำที่มีกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และกำหนดโทษไว้ เพื่อวัตถุประสงค์มิให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกายของผู้อื่น เช่น นายแดงยิงนายดำตาย ซึ่งกรณีนี้จะลงโทษนาย

แดงรับผิดชอบในทันทีไม่ได้ เพราะการกระทำความผิดทางอาญานี้จะต้องพิจารณาไปตามลำดับขั้นตอนของการกระทำความผิดเสียก่อนว่าการกระทำของผู้กระทำความผิดนั้น เป็นการกระทำที่กฎหมายเห็นว่าเป็นความผิด แล้วสมควรได้รับโทษทางอาญาบทหนักหรือเบาเพียงใดสามารถพิจารณาจากหลักการลงโทษผู้กระทำความผิดความทางอาญาตามลำดับขั้นตอนที่กฎหมายได้กำหนดไว้นั้น

2.1 ความผิดต่อชีวิตที่เป็นบทเบาตามกฎหมายอาญา

การพิจารณาการกระทำความผิดต่อชีวิตที่เป็นบทเบาเป็น การพิจารณาในส่วนขององค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายใน แต่แตกต่างกันในผลของการกระทำนั้น ซึ่งในทางตำราได้แยกการพิจารณาการกระทำ “ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา” ต่างกับ “ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา” ไว้ คือ การฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ตามมาตรา 288 เป็นการกระทำที่ทำให้เกิดผล คือความตาย เช่น ถ้าเกิดผลตามที่ประสงค์คือ ผู้ถูกกระทำตาย ก็เป็นความผิดสำเร็จ แต่หากไม่ตายก็เป็นการพยายามฆ่าผู้อื่น ตามมาตรา 288 ประกอบกับมาตรา 80 ส่วนการฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนาตามมาตรา 290 เป็นการทำร้าย โดยไม่มีเจตนาฆ่า แต่ผลที่เกิดขึ้นคือ ความตายเหมือนกัน แต่การลงโทษหรือต้องระวางโทษแตกต่างกันตามผลของเจตนาฆ่าหรือเจตนาทำร้ายที่เกิดขึ้น ดังนั้นการพิจารณาจากการกระทำองค์ประกอบภายในที่มีเจตนาฆ่า หรือเจตนาทำร้ายสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

2.1.1 เจตนาฆ่า

องค์ประกอบภายใน ได้แก่ “เจตนา” กล่าวคือ ผู้กระทำต้องรู้สำนึกในการกระทำ คือรู้ตัว และรู้ข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกกระทำมีชีวิต และประสงค์ผลหรือยอมเล็งเห็นผลว่าการกระทำของตนจะทำให้เกิดความตายขึ้นตามเจตนาของตน

“การฆ่า” คือ ทำให้ตาย จะทำด้วยประการใด ๆ ให้ตาย โดยไม่จำกัดวิธีการกระทำ เช่น การใช้อาวุธ เครื่องมือ วัตถุหรือกำลังกายตามธรรมดาทั่วไปแล้ว อาจเป็นการกระทำอย่างอื่น เช่น อาจจะทำน้ำให้สลัดน้ำตาย ให้งูกัดตาย สุดแต่ทำให้เกิดผลคือ ตาย จึงจะเป็นความผิดสำเร็จ

ความผิดฐานฆ่าคนโดยเจตนา ตามมาตรา 288 นี้จะต้องมีผลของการกระทำคือความตายเกิดขึ้นจึงเป็นความผิดสำเร็จ จึงมีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล ถ้าผลของความตายไม่ได้เกิดจากการกระทำ ผู้กระทำย่อมรับผิดชอบแต่เฉพาะผลที่ตนได้กระทำไปเท่านั้น

เมื่อมีการกระทำโดยเจตนาฆ่ามาแล้ว แต่มีเหตุแทรกแซง และมีความตายเกิดขึ้นในเรื่องนี้ทางตำราเห็นว่าควรจะนำทฤษฎีเหตุที่เหมาะสม มาใช้ประกอบการพิจารณา กล่าวคือ เหตุแทรกแซงที่เกิดขึ้นเป็นเหตุที่เหมาะสมหรือไม่ ถ้าเป็นเหตุอันควรคาดหมายได้ก็ถือว่าความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลยังคงมีอยู่ผู้กระทำก็ต้องรับผิดชอบ แต่ถ้าเหตุที่เกิดขึ้นภายหลังไม่ใช่เหตุอันควรคาดหมายได้ ก็ต้องถือว่าความสัมพันธ์นั้นได้ขาดตอนลง ผู้กระทำก็ไม่ต้องรับผลแห่งความตาย เช่น ก. ไล่ยิง ข. ข. ถูกฟ้าผ่าตายขณะวิ่งหนี ในกรณีนี้ถือว่าถูกฟ้าผ่าไม่ใช่เหตุอันควรคาดหมายได้ ก. จึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าเท่านั้น

คำพิพากษาฎีกาที่ 1478/2528 ล. ยิง ต. บาดเจ็บสาหัสแล้วตายภายหลังเกิดเหตุ 9 เดือนต่อมา โดยติดเชื่ออย่างแรง ในเรื่องนี้ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าการยิงมีเจตนาฆ่าจึงผิดตาม มาตรา 288 ก็แสดงว่าการรักษาบาดแผลไม่เจตนาติดเชื่อ ศาลฎีกาเห็นว่าเป็นเหตุอันควรคาดหมาย ได้ ล. จึงต้องรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น เมื่อกระทำโดยมีเจตนาฆ่าจึงต้องรับผิดชอบฆ่าตามมาตรา 288

หรือถ้าเป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดมีเจตนาฆ่า ตามมาตรา 288 แต่ถ้าได้กระทำไปถึง ขั้นลงมือแล้ว แม้ผู้ถูกกระทำจะไม่ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำก็มีความผิดในชั้นพยายามฆ่าผู้อื่น ตามมาตรา 288 ประกอบกับมาตรา 80 แม้ว่าอาวุธที่ใช้ในการฆ่านั้นจะไม่ใช่อาวุธร้ายแรงเพียงพอที่จะทำลายชีวิตผู้ถูกกระทำได้ ก็เป็นกรณีของการพยายามกระทำความผิด ฉะนั้น การดูว่ามีเจตนาฆ่าหรือไม่ ดูจากอาวุธและพฤติกรรมการประกอบ ก. ใช้ปืนยิง ข. ตรงที่สำคัญ ไม่ว่ากระสุนจะถูก ข. ตายหรือไม่ หรือ ก. ยิงไม่แม่น หรืออยู่ไกลโอกาสจะถูก ข. น้อยมาก ก็แสดงว่าเจตนาฆ่า โดยประสงค์ต่อผลแล้ว กรณีการยิงเข้าไปในกลุ่มชนในรถโดยสารในรถไฟ หรือการเอายาสลบโปะ แล้วโยนลงน้ำ ก็แสดงว่ามีเจตนาฆ่า แต่ถ้าการฆ่าโดยไตร่ตรองไว้ก่อนก็เป็นความผิดบททศกรรจ์ ตามมาตรา 289 คือ การฆ่าภายหลังที่ผู้กระทำซึ่งนำหนักผลได้เสียในการจะฆ่าบุคคลอื่น และได้ตัดสินใจไปในทางฆ่า และได้ฆ่าตามที่ได้ตัดสินใจนั้น ซึ่งความผิดฐานนี้เป็นบททศกรรจ์ของความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ตามมาตรา 288

2.1.2 เจตนาทำร้าย

องค์ประกอบภายใน ได้แก่ เจตนาธรรมดาในการทำร้ายผู้อื่น กล่าวคือ ต้องมีการทำร้ายผู้อื่นโดยเจตนา โดยเจตนาทำร้ายร่างกายนี้ต้องมีความผิดพื้นฐานการทำร้าย ตามมาตรา 295 เสียก่อน เช่น ถ้าการทำร้าย มีผลให้เกิดเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจผิดตามมาตรา 295 หากมีอันตรายสาหัส ผิดตามมาตรา 297 ซึ่งเกิดจาก เจตนาทำร้ายร่างกายเหมือนกัน แต่ผลที่เกิดขึ้นต่างกัน แต่ถ้าเจตนาเป็นเพียงเจตนาทำร้ายไม่ถึงกับเจตนาฆ่า คือ มิได้เล็งเห็นผลว่าจะถึงตาย ผู้กระทำมิได้มีเจตนาฆ่า แต่มีเจตนาทำร้าย อาจโดยประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลได้ เช่น ขวางก้อนอิฐเข้าไปในรถโดยสาร หรือขว้างเข้าไปในบ้านคนโดยไมยตีว่าจะถูกใครเข้า หากก้อนอิฐไปถูกคนในรถหรือในบ้านบาดเจ็บถึงตายก็เป็นเจตนาทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตายได้

ถ้าเป็นกรณีที่ผู้กระทำมีเจตนาทำร้ายร่างกาย แม้จะใช้อาวุธร้ายแรง แต่ทำให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตายก็ถือว่าเป็นความผิดฐานฆ่าคนโดยไม่เจตนา ตามมาตรา 290 ถึงแม้ว่าผู้กระทำมีเจตนาทำร้ายเท่านั้น แต่ผลที่เกิดขึ้นคือความตาย ผู้กระทำก็มีความผิดตาม มาตรา 290 เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ 2870/2540 แม้จำเลยมีเพียงเจตนาทำร้าย แต่จำเลยยอมเล็งเห็นผลว่าอาจทำให้ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย ย่อมถือว่าจำเลยมีเจตนาฆ่า การที่จำเลยไม่แทงซ้ำอีกทั้ง ๆ มีโอกาสจะกระทำได้ ก็ไม่ทำให้ความผิดของจำเลยเปลี่ยนไป เพราะเจตนาเล็งเห็นผลมุ่งถึงลักษณะแห่งการกระทำผิดแล้ว ผลของการกระทำที่อาจเกิดขึ้นเป็นหลักมิได้มุ่งที่เจตนาของผู้กระทำเป็นหลัก

ดังนั้น ถ้าจำเลยมีเจตนาทำร้ายแล้ว ถ้าผลของความตายเกิดขึ้นจากการกระทำของจำเลย จำเลยจะมีความรับผิดชอบได้เพียงฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนาตามมาตรา 290

ดังนั้น เนื่องจากเจตนาเป็นเรื่องที่อยู่ในจิตใจของผู้กระทำไม่มีใครหยั่งรู้ได้ การวินิจฉัยหรือพิสูจน์ว่าผู้กระทำมีเจตนาฆ่า หรือมีเพียงเจตนาทำร้ายเท่านั้น จึงต้องถือหลักที่ว่า “การกระทำที่แสดงออกมามีลักษณะเป็นเครื่องชี้ถึงสภาพจิตใจของผู้กระทำ” หรือกล่าวอีกนัยว่า “กรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา” นั่นเอง

ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนาตามมาตรา 290 นี้ ถือว่าการกระทำที่มีเจตนาทำร้ายนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย แม้ว่าจะเป็นการกระทำโดยไม่มีเจตนาฆ่าก็ตาม แต่ผลของการกระทำที่เกิดขึ้น “นอกเหนือเจตนา” ผู้กระทำจะต้องรับโทษหนักขึ้นตามมาตรา 290 วรรคแรก คือ ต้องระวางโทษจำคุกสูงสุดถึงสิบห้าปี ซึ่งถือว่าเป็นบทลงโทษที่หนักรองลงมาจากการกระทำความผิดตามมาตรา 288 และการกระทำความผิดตามมาตรา 290 จึงอาจไม่ใช่บทเบาของมาตรา 288 ก็ได้

2.2 ความผิดที่ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผล

ในประมวลกฎหมายอาญาซึ่งปรากฏความผิดที่ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผล คือความผิดฐานต่าง ๆ ที่ผลเกิดขึ้นเป็นผลที่เกินเจตนาของผู้กระทำ เช่น ความผิดฐาน ทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 290 ความผิดฐานนี้ผู้กระทำมีเพียงเจตนาทำร้ายเท่านั้น มิได้เจตนาฆ่าผู้ตาย ความตายจึงเกินเจตนาของผู้กระทำ ซึ่งในความผิดตามมาตรา 290 นี้ มีนักนิติศาสตร์ให้ความเห็นต่างกัน คือ

แนวความคิดแรก เห็นว่า มาตรา 290 นี้เป็นความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนาเป็นผลที่ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้นจากการกระทำความผิดตามมาตรา 295 ด้วย ซึ่งความสำคัญอยู่ที่ว่าผู้กระทำมิได้มีเจตนาฆ่าให้ตาย แต่มีเจตนาเพียงทำร้าย แต่ผลของการกระทำนั้นทำให้ผู้ถูกทำร้ายถึงแก่ความตาย ผู้กระทำจะต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผล ดังนั้นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลต้องพิจารณาตามมาตรา 63 และมาตรา 290 จึงไม่ใช่บทเบาของมาตรา 288 เป็นการรับโทษที่หนักขึ้น

ส่วนแนวความคิดที่สอง เห็นว่า การที่ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติความผิดฐานฆ่าคนโดยไม่เจตนาไว้ในมาตรา 290 ในหมวดความผิดต่อชีวิต มิได้บัญญัติในหมวดความผิดต่อร่างกาย จึงแสดงว่าไม่ถือเป็นเหตุทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นจากการทำร้ายร่างกายตามมาตรา 295 แต่เป็นเหตุทำให้ผู้กระทำให้ตายได้รับโทษน้อยกว่าการฆ่าคนโดยเจตนา จึงไม่ใช่หลักเรื่องผลธรรมดาตามมาตรา 63 ฉะนั้นก็ต้องใช้ทฤษฎีเงื่อนไขตามหลักทั่วไป ผู้กระทำร้ายผู้อื่นต้องมีความผิด ถ้าความตายเป็นผลโดยตรง เว้นแต่จะมีเหตุตัดความสัมพันธ์นั้น

เมื่อพิจารณาความเห็นทั้งสองแล้ว ผู้เขียนเห็นว่า การพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิดที่ต้องรับโทษหนักขึ้นนั้น ต้องพิจารณาตามหลักในกฎหมายอาญาที่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องคือ มาตรา 63 ซึ่งบัญญัติว่า “ถ้าผลของการกระทำความผิดใดทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษ

หนักขึ้น ผลของการกระทำความผิดนั้นต้องเป็นผลธรรมดาที่ย่อมเกิดขึ้นได้” นำมาใช้เฉพาะกับความผิดที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น เพราะผลของการกระทำเท่านั้นไม่ว่าจะกระทำโดยเจตนาหรือประมาทก็ตาม เพราะเป็นเรื่องการกระทำและผล

ดังนั้น การทำร้ายร่างกายตามมาตรา 295 ต่อมาเมื่อถึงอันตรายสาหัส ตามมาตรา 297 หรือถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 290 จึงต้องใช้ผลธรรมดาซึ่งเทียบได้กับเรื่องของทฤษฎีเหตุเหมาะสม คือพิจารณาในลักษณะของการกระทำว่าตามความรู้โดยปกติของบุคคลโดยทั่วไป เหตุที่ผู้กระทำลงเหมาะสมกับผลที่เกิดขึ้นหรือไม่ กล่าวคือ ถ้าวิญญูชนหรือบุคคลทั่วไปสามารถคาดเห็นได้จึงจะสมควรลงโทษผู้กระทำในผลที่เขาก่อขึ้น การกระทำความผิดฐานทำร้ายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย เป็นบทที่ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผล และเป็นบทหนักจากการกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ตามมาตรา 295 ความผิดฐานทำร้ายร่างกายสาหัสตามมาตรา 297 และความผิดฐานใช้กำลังทำร้ายร่างกายไม่เป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจตามมาตรา 391 เป็นการพิจารณาเป็นลำดับขั้นตอนของความหนักเบาของโทษที่ผู้กระทำจะได้รับแล้วแต่กรณี แม้จะเป็นการกระทำโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม โดยพิจารณาจากผลสุดท้ายที่เกิดขึ้นเท่านั้น กล่าวคือ ความผิดอาญาที่ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผลนั้น เมื่อความผิดอาญาพื้นฐานเกิดขึ้นผู้กระทำต้องรับผิดแล้ว และหากผลนอกเหนือจากนั้นเกิดขึ้นไปอีก ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น เช่น การทำร้าย (ใช้กำลังทำร้าย) เป็นความผิดตามมาตรา 391 แต่หากเกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจก็เป็นความผิดอาญาฐานทำร้าย ตามมาตรา 295 หรือหากเกิดอันตรายสาหัสก็เป็นความผิด ตามมาตรา 297 หรือหากความตายเกิดขึ้นก็เป็นความผิดอาญาฐานทำร้ายผู้อื่น จนถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 290 วรรคแรก กรณีนี้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นนั้น เป็นการกระทำที่หนักกว่าการกระทำอันแรกที่อาจกระทำโดยเจตนา ซึ่งเป็นเงื่อนไขการลงโทษทางภาวะวิสัยโดยอาศัยผลของการกระทำ ไม่ต้องอาศัยเจตนาของผู้กระทำ เพราะผลที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นผลธรรมดาที่เกิดจากการกระทำตามหลักในมาตรา 63 เท่านั้นส่วนการทำร้ายร่างกายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายรับอันตรายสาหัส ตามมาตรา 297 ก็เป็นการลงโทษตามภาวะวิสัยที่ก่อให้เกิดผล แม้ผู้กระทำไม่เจตนาให้ผลเกิด แต่ผลก็ยังเกิดตามหลักในมาตรา 63 ผู้กระทำต้องรับผิดตามผลที่เกิดขึ้นนั้น โดยไม่คำนึงถึงเจตนาของผู้กระทำ ในทางตรงกันข้าม แม้ผู้กระทำจะเจตนาให้ผลเกิดเป็นอันตรายสาหัส หากแต่ผลที่เกิดไม่ถึงกับเป็นอันตรายสาหัส ผู้กระทำก็ไม่ต้องรับผิดตามมาตรา 297 เงื่อนไขการลงโทษทางภาวะวิสัยนี้จึงไม่ขึ้นกับเจตนา แต่ลงโทษไปตามเงื่อนไขที่เกิดขึ้นจริง และเพิ่มโทษได้เพราะอาศัยหลักผลธรรมดาตามมาตรา 63

3. การเปรียบเทียบความผิดต่อชีวิตในกฎหมายอาญาของไทย อังกฤษ และเยอรมนี

ตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย ได้แบ่งความผิดต่อชีวิตโดยใช้อุปกรณ์ประกอบภายใน คือ เจตนา กล่าวคือ ความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ตามมาตรา 288 ความผิดฐานทำร้ายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 290 เหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ตามมาตรา 289 และความผิดฐานการกระทำโดยประมาท เป็นเหตุให้ผู้ถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 291 ซึ่งเปรียบเทียบกับกฎหมายอาญาของอังกฤษและกฎหมายอาญาของเยอรมนี ได้ดังนี้

3.1 ประเทศอังกฤษ

ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น (homicide) ตามกฎหมายอังกฤษนี้ มีพัฒนาการมาจากความผิดทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย โดยเป็นความผิดที่ครอบคลุมถึงการกระทำทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายทั้งหมด ซึ่งกฎหมายของอังกฤษแบ่งความผิดฐานฆ่าผู้อื่น (homicide) ออกเป็น 1. ความผิด Murder 2. ความผิด Manslaughter

ความผิด Murder เป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ซึ่งเป็นความผิดชนิดที่ร้ายแรงที่สุด ซึ่งคล้ายคลึงกับไทยในความผิดฐานฆ่าคนตาย ตามมาตรา 288 แต่ความผิด Murder นี้ มีการแบ่งระดับ degree เป็น 1. ความผิด First degree murder หมายถึงการฆ่าผู้อื่นโดยมีเจตนาไตร่ตรองไว้ก่อนโดยจงใจ คำว่า “ไตร่ตรอง” (premeditated) คือ ต้องการว่าผู้กระทำได้กระทำโดยมีจิตใจที่เยือกเย็นที่สามารถ ไตร่ตรองได้จริงอย่างน้อยในช่วงเวลาสั้น ๆ ก่อนลงมือฆ่าผู้อื่น จึงมีความผิด First degree murder นี้ ซึ่งคล้ายกับไทยในความผิดฐานการฆ่าโดยมีเหตุฉกรรจ์ ตามมาตรา 289 อนุ (4) “ไตร่ตรอง” หมายความว่า การฆ่าในครั้งนั้น ๆ ผู้กระทำมีโอกาสดทบทวน แล้วจึงตัดสินใจกระทำการฆ่า ซึ่งมีความหมายคล้ายกัน และ 2. ความผิด Second degree murder คือการฆ่าโดยเจตนา (intention to kill murder) โดยไม่มีการไตร่ตรองไว้ก่อน ซึ่งคล้ายกับความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ตามมาตรา 288

ส่วนความผิดของ manslaughter คือความผิดฐานฆ่าคนตาย ที่เหมือนกับความผิด murder ซึ่งครอบคลุมถึงความผิดฐานฆ่าคนตายเป็นความผิดอาญาต่างๆ ที่ทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายทุกชนิด โดยความผิดของ manslaughter สามารถแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ 2.1 ความผิด Voluntary Manslaughter มีองค์ประกอบความผิดเช่นเดียวกับความผิด murder แต่มีเหตุผลโทษความผิด ซึ่งลดความร้ายแรงของความผิดให้น้อยลงมา คือ ความผิดบันดาลโทษ (Provocation) ซึ่งความผิดฐานนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับไทยในการกำหนดถึงการกระทำโดยบันดาลโทษตามกฎหมายไทยบัญญัติไว้ในตามมาตรา 72 “ผู้ใดบันดาลโทษโดยถูกข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยอันไม่เป็นธรรม จึงกระทำความผิดต่อผู้ข่มเหงในขณะนั้น ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้” ซึ่งอยู่ในบททั่วไปในความรับผิดทางอาญา และ

สามารถนำไปใช้กับภาคความผิดได้โดยไม่มีกฎหมายจำกัดไว้ และกฎหมายไทยไม่มีผลในการเปลี่ยนข้อหาความผิด เพียงแต่มีผลให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดสำหรับความผิดนั้น ซึ่งไม่ได้รวมไว้ในความผิด manslaughter อย่างเช่นกฎหมายอังกฤษ 2.2 ความผิด Involuntary Manslaughter เป็นความผิดฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา ความผิดประเภทนี้ได้รวบรวมเอาความผิดทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยมิชอบด้วยกฎหมายไว้หลายชนิดด้วยกัน เช่นเดียวกับความผิด murder แต่ขาดองค์ประกอบภายใน (mens rea) หรือ malice aforethought ความผิดนี้มีอยู่หลายแบบ แต่โดยทั่วไปเป็นที่ยอมรับกันว่า ความผิด involuntary manslaughter แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ 1) ความผิด Gross Negligence Manslaughter เป็นการกระทำความผิดประมาทโดยชัดแจ้ง และมีองค์ประกอบภายใน (mens rea) เป็นกระทำความผิดประมาทอย่างชัดแจ้ง โดยพิจารณาจากบุคคลที่เป็นวิญญูชนที่สามารถมองเห็นล่วงหน้าถึงผลที่อาจจะเกิดขึ้นได้ว่าการกระทำนั้นน่าจะเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย หรือทำให้รับอันตรายสาหัส และผลของการกระทำคือความตายของผู้อื่น เมื่อเปรียบกับไทยแล้ว ความผิด Gross Negligence Manslaughter นี้คล้ายคลึงกับไทย ตามมาตรา 291 การกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย และ 2) ความผิด Reckless Manslaughter เป็นการทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายด้วยความประมาทโดยจงใจ ซึ่งถือว่าเป็นความผิดชนิดหนึ่งของความผิด manslaughter และถ้อยคำว่า reckless นี้มีความหมายบางส่วนที่คล้ายคลึงกับคำว่า gross negligence โดยมีผู้ให้ความเห็นที่แตกต่างกันว่า ความผิด reckless manslaughter เป็นความผิดอย่างเดียวกับความผิด gross negligence manslaughter ส่วนผู้ที่เห็นว่าความผิด reckless manslaughter เป็นความผิดที่แยกออกมาต่างหาก จากความผิด gross negligence manslaughter นี้ครอบคลุมถึงการกระทำที่ผู้ใดโดยจงใจก่อให้เกิดความเสี่ยงที่ไม่สมควรในการก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น ซึ่งไม่ต้องถึงขั้นได้รับอันตรายสาหัส และความผิดประเภทนี้จะหมายความรวมถึงการที่จำเลยได้มองเห็นล่วงหน้าถึงการกระทำของตนเองที่น่าจะเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย หรือได้รับอันตรายสาหัส ซึ่งมีความผิดคล้ายคลึงกับไทย ในความผิดฐานทำร้ายร่างกาย จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 290 แต่ความผิดตามมาตรา 290 นี้เป็นการกระทำโดยเจตนาทำร้าย แต่ผลที่เกิดขึ้น คือความตาย โดยไม่ได้รวมการกระทำโดยประมาทแบบความผิด Reckless Manslaughter เป็นการทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายด้วยความประมาทโดยจงใจ

3.2 ประเทศเยอรมนี

ในกฎหมายเยอรมนี คำว่า “Mord” ถูกใช้อย่างเป็นทางการสำหรับการฆ่าโดยเจตนาของมนุษย์อื่น แต่หากเป็นกรณีอย่างรุนแรงต้องพิจารณาจากหลักกฎหมายอาญาเยอรมนีที่ได้บัญญัติความผิดทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยเจตนาเป็น 2 ประเภท คือ 1. ความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยเจตนาที่เรียกว่า Mord § 211 StGB จะต้องมีการกระทำโดยเจตนาฆ่า

คนอื่น ซึ่งคล้ายคลึงกับความผิดฐานฆ่าคนโดยเจตนาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 288 ของไทย แต่การกระทำความผิดฐานฆ่าคนตามกฎหมายเยอรมนีจะเป็นความผิดได้ที่เกิดจากการกระทำโดยเจตนาของผู้กระทำโดยมีการกำหนดลักษณะของการกระทำฆ่าคนไว้ ซึ่งต่างจากความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาตามมาตรา 288 นี้จะเป็นการบัญญัติการกระทำความผิดต่อชีวิตที่มีเจตนาฆ่าในทางอาญาไว้ในมาตรา 288 มาตราเดียวเท่านั้น 2. ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยเจตนาที่เรียกว่า “Totschlag” มาตรา 212 (STGB) ซึ่งความผิดนี้ต้องเป็นการฆ่าที่ก่อให้เกิดการเสียชีวิตของมนุษย์ จะทำโดยไม่คำนึงถึงลักษณะที่เป็นอาชญากรรม และสามารถเป็นได้ทั้งการกระทำหรือการละเลยที่จำเป็น ถ้าผู้กระทำความผิดมีหน้าที่ที่จะต้องกระทำนั้น นอกจากนี้ผู้กระทำต้องมีเจตนากระทำก็พอเพียงแล้วที่ผู้กระทำผิดจะต้องรับผิดชอบจากการตายของผู้ถูกระทำ เช่น ในกรณีที่ผู้กระทำผิดยอมรับการเสียชีวิตของบุคคลอื่น ที่เป็นผลมาจากการกระทำ หรืองดเว้นการกระทำผิดของผู้กระทำ ซึ่งความผิดตามมาตรานี้จะคล้ายคลึงกับความผิดต่อชีวิตตามกฎหมายอาญาของไทย ในการกระทำทรมานต่อบุคคลไว้ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยทรมานหรือกระทำทรมานโหดร้าย ตามมาตรา 289 (5) โดยความผิดฐานนี้เป็นความผิดที่เกิดขึ้นโดยการกระทำบางประการที่พิเศษนอกจากฆ่า เพื่อให้ผู้ตายได้รับความลำบากอย่างสาหัสก่อนตาย ผู้กระทำจะต้องระวางโทษประหารชีวิต ซึ่งมีความผิดร้ายแรงกว่า การกระทำตามมาตรา 212 (STGB) ในความผิดฐานการฆ่าที่เป็นการทรมานโหดร้ายต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

เมื่อพิจารณาการบัญญัติการกระทำความผิดฐานฆ่าคนตามกฎหมายอาญาของทั้งสองประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่าประเทศอังกฤษนั้นได้แยกฐานความผิดของการฆ่าคนโดยเจตนาไว้อย่างชัดเจนกว่ากฎหมายอาญาเยอรมนี โดยมีการแบ่งแยกการกระทำความผิดของกระทำการฆ่าคนโดยมีเจตนา หรือกระทำการฆ่าคนโดยไม่มีเจตนา ต่างหากออกไป เพราะลักษณะของการกระทำ ความผิดนั้นจะแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากการกระทำของผู้กระทำนั้น มีผลที่เกิดขึ้นในทางกฎหมายหรือไม่ คือ ผลนั้นต้องมีความสัมพันธ์กับการกระทำ ถึงแม้ว่าจะมีการกระทำและมีผลเกิดขึ้นแล้ว ผลนั้นอาจไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำเป็นเพราะว่าผลเกิดขึ้นจากเหตุอื่น ก็ต้องพิจารณาว่าการกระทำความผิดนั้น มีเจตนากระทำ หรือมีเหตุอื่นมาประกอบการกระทำนั้นด้วย หรือทำให้การลงโทษผู้กระทำความผิดจึงแตกต่างกันแล้วแต่กรณีการกระทำความผิดฐานนั้น แต่กฎหมายอาญาเยอรมนีมีการบัญญัติการกระทำความผิดทางอาญานั้น จะต้องมีการกระทำความผิดที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ว่าการกระทำความผิดนั้นเป็นกระทำที่มีความรุนแรงของการกระทำความผิดมากน้อยแค่ไหน โดยพิจารณาจากตัวผู้กระทำความผิดว่ามีเจตนาฆ่าหรือไม่มีเจตนา แต่เป็นการกระทำโดยมีจุดประสงค์ต่อการกระทำนั้นอย่างไร ซึ่งการพิจารณาการกระทำความผิดของผู้กระทำนั้นจะต้องพิจารณาจากตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญว่าการกระทำความผิดนั้นเป็นการกระทำที่เข้าหลักเกณฑ์ของการกระทำความผิดต่อชีวิตตามประมวลกฎหมายอาญาด้วยวิธีการปฏิบัติอย่างไรจึงจะสามารถลงโทษผู้กระทำความผิดในฐานความผิดนั้น ๆ

4. ข้อเสนอแนะ

การบัญญัติความผิดต่อชีวิตในความผิดฐานทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายนี้ ตามกฎหมายอาญาของไทยมีการแบ่งแยกการทำความผิดต่อชีวิตไว้ชัดเจน โดยมีการพิจารณาจากองค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายในที่เหมือนกัน แต่แตกต่างกันในผลของการกระทำที่เกิดขึ้นสุดท้าย กล่าวคือ เป็นการแบ่งแยกลักษณะของการกระทำภายในจิตใจของผู้กระทำความผิดว่ามีการกระทำโดยเจตนาฆ่าของตนเอง ก็มีความผิดฐานฆ่าคนโดยเจตนา หรือมีเจตนาเพียงทำร้าย แต่เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ก็จะต้องเป็นความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา โดยเฉพาะการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาในความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายถึงแก่ความตายตามมาตรา 290 นี้ ผู้กระทำจะต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผล หรือตามหลักเกณฑ์ของ มาตรา 63 ที่ว่าผลของการกระทำความผิดใด ทำให้ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น ผลการกระทำนั้นต้องเป็นผลที่ตามธรรมชาติย่อมเกิดขึ้นได้ ซึ่งศาลได้ยึดหลักอันนี้ในการพิจารณาความผิดฐานทำให้คนตายโดยไม่เจตนาและประมาท ซึ่งทั้งสองประการนั้น ต่างอาศัยผลธรรมดาที่ย่อมเกิดขึ้นได้จากกระทำนั้น ๆ ตามหลักความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลเป็นเกณฑ์พิจารณา และบทลงโทษตามมาตรา 290 นี้มิใช่เป็นลงโทษที่เบาลงจากการทำความผิดดังกล่าว จึงจะเป็นการกล่าวที่ถูกต้องตามหลักที่กฎหมายบัญญัติไว้ในเรื่องของความผิดต่อชีวิตตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย ดังนั้นการวินิจฉัยความรับผิดต่อชีวิตตามกฎหมายอาญาของไทย ควรวางหลักเกณฑ์หรือการบัญญัติความรับผิดทางอาญาให้ชัดเจนขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่มีอยู่ให้เกิดความชัดเจนและถูกต้องและเหมาะสมกับกฎหมายอาญาของไทย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2549). *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1* (พิมพ์ครั้งที่ 9).

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

คณิต ฌ นคร. (2549). *กฎหมายอาญาภาคความผิด* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: วิทยุชน.

จิตติ ดิงศภัทย์. (2545). *คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาค 2 ตอน 2 และภาค 3*.

กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2550). *มุมมองใหม่ในกฎหมายอาญา*. กรุงเทพฯ: วิทยุชน.

_____. (2553). *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ*.

_____. (2555). *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 14).

กรุงเทพฯ: วิทยุชน

แสวง บุญเฉลิมวิภาส. (2551). *หลักกฎหมายอาญา*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
สัจชัย สัจจวานิช. *คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับชีวิตและ
ร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์และ ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง*.
กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์.
หยุด แสงอุทัย. *กฎหมายอาญา ภาค 2-3*. (ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

บทความ

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2554, กันยายน). "Homicide". *วารสารนิติศาสตร์*,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 40(3).

วิทยานิพนธ์

ปัญญา นรัตถรักษา. (2537). *ความผิดในการทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย: ศึกษาเปรียบเทียบ
กฎหมายของอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

บัญญัติ สุชีวะ. *ความผิดฐานฆ่าคนตายตามกฎหมายอังกฤษ*. สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2555,
จาก <http://www.library.coj.go.th/indexarticle2.php?ldmain=18&&No=1&&Title=%A1%AE%CB%C1%D2%C2%CD%D2%AD%D2&&page.>
การฆาตกรรมในประเทศเยอรมนี. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2555, จาก
[http://en.wikipedia.org/wiki/Murder_\(German_law\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Murder_(German_law)).

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

Michael Jefferson. (2007). *Criminal Law*. Harlow England: Pearson/Longman.
Michael T Molan. (2003). *Textbook Criminal Law*. London: Old bailey.
Peter Seago. (1994). *Criminal Law*. London: Sweet & Maxwell.